

032.1.2024

SPRAWOZDANIE

z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Rutkach za rok 2023 oraz bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2024

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach w 2023 r. na realizację zadań zleconych oraz zadań własnych posiadał następujący plan finansowy:

W Dziale 852 Pomoc społeczna oraz 855 Rodzina- plan w kwocie 5 055 432,73 zł, wykonanie w kwocie- 4 980 191,60 zł

Wykonanie wydatków budżetowych za 2023 r. w poszczególnych rozdziałach z podziałem na zadania zlecone i własne przedstawia się następująco:

W Dziale 852 POMOC SPOŁECZNA

1. Domy pomocy społecznej

Rozdział 85202 – domy pomocy społecznej:

- plan zadań własnych –134 555,00 zł,
- plan wykonany – 134 554,37 zł.

Plan zrealizowany został w 100 %.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. W roku 2023 przebywało 5 osób w domach pomocy społecznej. Wszystkie osoby zostały skierowane na podstawie decyzji administracyjnej. Osoby skierowane wymagały zapewnienia całodobowej opieki. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach informuje, że w jednym przypadku prowadzone jest postępowanie w związku z ustaleniem miejsca pobytu wstępnych oraz u zstępnych nie przekroczył 300% kryterium dochodowego. Natomiast w pozostałych przypadkach są to osoby samotne nie posiadające zstępnych ani wstępnych.

W dniu 31.12.2023 r. 3 osoby przebywały w domach pomocy społecznej tj:

1. Dom Pomocy Społecznej pw. Św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie ul. Klasztorna 1, -1 osoba,
2. Dom Pomocy Społecznej w Jałówce, 16-050 Michałowo,-1 osoba,
3. Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy, 16-050 Michałowo,-1 osoba.

Osoby skierowane do domu Pomocy Społecznej ze względu na stan zdrowia nie kwalifikowały się do pomocy w formie usług opiekuńczych, ponieważ wymagały całodobowej specjalistycznej opieki. Natomiast osoba oczekująca na umieszczenie w DPS przebywała w Szpitalu Psychiatrycznym zgodnie z wyrokiem sądowym.

Rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- plan zadań własnych – 3 889,00 zł,
- plan wykonany – 3 486,88 zł.

Plan zrealizowany został w 89,66 %.

W dniu 22 czerwca weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przepisy, które weszły w życie zmieniają terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie. Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Uchwałą Nr 297/XLII/23 Rady Gminy Rutki z dnia 27 września 2023 r. przyjęła tryb i sposób powołania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podstawą do powołania i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego było zawarcie porozumień między wójtem a podmiotami wchodzącymi w skład zespołu interdyscyplinarnego. Zawarcie porozumienia miało istotny wpływ na działanie zespołu interdyscyplinarnego w kontekście zapisu, iż członkowie zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu wytypowanych przedstawicieli:

1. Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie,
2. Sąd Rejonowy w Zambrowie – Kuratorska Służba Sądowa,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rutkach,
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach,
5. Oświata,
6. Ochrona zdrowia,
7. Fundacja „Tradycja i Rozwój”

Uchwałą Nr 129/XVII/20 Rady Gminy Rutki z dnia 15 grudnia 2020 r. przyjęto realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rutki na lata 2020- 2024

Celem Programu jest:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Rutki,
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Siedzibą Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Rutki jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach ul. 11 Listopada 7, 18-312 Rutki Kossaki, który zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną.

Zespół Interdyscyplinarny spotyka się w miarę potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Posiedzenie ZI zwołuje przewodniczący ZI. Zadaniem przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego jest inicjowanie działań w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową. Zespół Interdyscyplinarny powołuje grup diagnostyczno-pomocowych i monitorowanie procedury niebieskiej karty.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Rutki spotkał się 4 razy, natomiast odbyły się posiedzenia w formie korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk (tryb obiegowy) 13 razy. Spotkania odbywały się w celu wypracowania szczegółowych rozwiązań problemów dotyczących przemocy domowej, omawiany indywidualnych przypadków oraz powoływane grup diagnostyczno-pomocowych. W 2023 r. powołano 25 grup roboczych, 9 grup diagnostyczno-pomocowych, które spotkały się 70 razy. Spotkania zespołu i grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych są bazą tworzenia systemowych działań oraz wypracowania wspólnych decyzji dotyczących indywidualnych strategii pomocy.

W 2023 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 39 „Niebieskich Kart”. W przypadku 23 rodzinach procedura została zakończona z powodu ustania przemocy uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. W 12 rodzinach zakończono procedurę, która trwała od 2022 r.

Wydatki na podejmowane działania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie związane z osiągnięciem wyznaczonych celów finansowane są ze środków własnych Gminy w ramach corocznie uchwalanego budżetu. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 3 486,88 zł, z przeznaczeniem na zakup materiałów biurowych, usługi pocztowe, zwrot kosztów dojazdu.

Nadmieniam, że praca z rodziną, w której występuje problem przemocy wymaga wszechstronnej wiedzy, umiejętności, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi oraz wzmocnienia. Działania mają być skuteczne i efektywne. Niestety mimo dużego nakładu obowiązków nie zawsze pomoc z naszej strony wygląda tak, jak byśmy sobie tego życzyli. Często jesteśmy bezradni i brak nam specjalistycznej pomocy np. psychologa czy terapeuty w tworzeniu indywidualnych planów pomocy.

Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały:

- plan dotacji – 16 000,00 zł,
- plan wykonany – 15 417,81 zł.

Plan zrealizowany został w 96,36 %.

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składkę zdrowotną za osoby korzystające z zasiłku stałego nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Podstawą do naliczenia składki jest kwota pobieranego zasiłku stałego.

Rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe:

- plan dotacji na realizację zadań własnych (zasiłki okresowe) – 300 000,00 zł,
- plan wykonany – 293 248,48 zł.

- plan ze środków własnych (zasiłki celowe) – 15 000,00 zł,
- plan wykonany (zasiłki celowe) – 10 570,00 zł.

Zakup usług pozostałych -(sprawowanie pogrzebu, opłata za schronisko dla osób bezdomnych)

- plan ze środków własnych -13 664,00 zł
- plan wykonany- 12 440,00 zł

Plan zrealizowany został w 91,04 %.

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy - przeznaczony jest dla osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych, niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych. Zasady przyznania tej formy pomocy określa art. 38 ust. 1 ustawy

o pomocy społecznej, stanowiący, iż zasiłek okresowy z pomocy społecznej przysługuje w szczególności ze względu na: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Świadczenie to stanowi różnicę między przyjętym kryterium, a posiadanym dochodem, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym ustalona minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia w roku 2023 wynosiła:

- dla osób samotnych – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym (776 zł), a faktycznie posiadanym dochodem;
- dla rodziny – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym rodziny (600 zł na osobę w rodzinie), a faktycznie posiadanym dochodem rodziny.

Zasiłek okresowy jest wypłacany ze środków pochodzących z dotacji budżetu państwa.

Pomocą w formie zasiłków okresowych objętych zostało 82 rodziny w tym:

- z tytułu bezrobocia -69 rodzin,
- z tytułu długotrwałej choroby – 3 rodzin,
- z tytułu niepełnosprawności – 17 rodzin,
- z tytułu innych powodów – 14 rodziny, (przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, bezdomność).

Zasiłki celowe

Zasiłek celowy adresowany jest do osób i rodzin w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby, w szczególności: zakup żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Kryterium uprawniające do zasiłku celowego jest analogiczne, jak w przypadku zasiłku stałego oraz okresowego. Zasiłek ten jest wypłacany ze środków własnych gminy, skorzystało 5 rodzin.

Specjalny zasiłek celowy – większość świadczeń z pomocy społecznej wymaga spełnienia kryterium dochodowego, jednak pomoc społeczna musi reagować na wiele nieprzewidzianych prawem sytuacji, elastyczność w przyznawaniu pomocy pieniężnej wyrażają przepisy o szczególnych przypadkach wypłaty zasiłków. Zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej osobie lub rodzinie, przekraczającym kryteria dochodowe, w szczególnych okolicznościach może być przyznany specjalny zasiłek celowy nie podlegający zwrotowi. Jego wysokość nie może jednak przekraczać odpowiednio kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłek ten jest wypłacany ze środków własnych gminy, z pomocy skorzystało 2 rodziny.

Zgodnie z ustawą z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom go pozbawionym. Udzielenie schronienia następuje – między innymi – przez przyznanie tymczasowego miejsca schronisku dla osób bezdomnych. Taka pomoc – jako całodobowa i połączona z usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej – wiąże się z koniecznością przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, podpisania kontraktu socjalnego, a także z odpłatnością. W 2023 r. jedna osoba przebywała w schronisku dla osób bezdomnych. Gmina Rutki nie prowadzi schroniska, noclegowni ani ogrzewalni, o którym mowa w art. 48 a ustawy o pomocy społecznej. Gmina zleciła to innym podmiotom na podstawie zawartego porozumienia:

1. Porozumienie ze Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu "PURMIA" z siedzibą Zofiówka 1B, 19-120 Knyszyn Schronisko dla osób bezdomnych w Laski 44, 18-416 Zbójna na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Rada Gminy Rutki uchwałą nr 101/XXI/17 z dnia 17 lutego 2017 r. ustaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na

terenie Gminy Rutki.

Zasiłek celowy powstały w wyniku zdarzenia losowego, zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z. 2015r. poz. 169 ze zm.) zasiłek celowy dla osoby lub rodziny, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, może być przyznany przez Ośrodek Pomocy Społecznej niezależnie od dochodu osoby czy też rodziny, która się o nie stara. Ośrodek musi jednak sprawdzić sytuację strony, czy jest ona w stanie samodzielnie zaspokoić potrzebę, którą zgłasza. Zasiłek ten może nie podlegać zwrotowi, czyli za zasadę przyjmuje się konieczność zwrotu tego świadczenia. Aby go uzyskać, należy złożyć wniosek we właściwym Ośrodku Pomocy Społecznej. Świadczenie to jest przyznawane w ramach uznania administracyjnego, czyli to Ośrodek Pomocy Społecznej będzie oceniał, czy w danym przypadku miało miejsce zdarzenie losowe i czy należy przyznać pomoc. Przyznane świadczenie nie ma na celu wyrównania strat poniesionych przez osobę, ale zminimalizowanie ich. Z zasiłku celowego w związku z zdarzeniem losowym skorzystało 2 rodziny.

Rozdział 85215 – dodatki mieszkaniowe:

- plan – 72 000,00 zł,
- plan wykonany – 70 864,00 zł.

Plan zrealizowany został w 98,42 %.

Dodatki mieszkaniowe przyznawane i wypłacane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. Z 2023 r. poz. 1335).

O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się osoby, które spełniają jednocześnie trzy kryteria:

- posiadają tytuł prawny do lokalu,
- spełniają kryterium dochodowe,
- spełniają kryterium metrażowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

1. najemcom lub podnajemcom lokali mieszkalnych,
2. osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
3. osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
4. innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
5. osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Rozdział 85216 – zasiłki stałe:

- plan dotacji – 184 000,00 zł,
- plan wykonany – 180 691,67 zł.

Plan zrealizowany został w 98,20 %.

Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osób oraz dochodu na osobę w rodzinie. Wysokość zasiłku stanowi, bowiem różnicę między owym kryterium (w przypadku osób samotnie gospodarujących – 776 zł, w przypadku osób w rodzinie 600 zł), a dochodem osoby lub rodziny potrzebującej wsparcia. Pomocą społeczną w formie zasiłków stałych zostały objęte 27 osób.

Rozdział 85219 – utrzymanie ośrodka pomocy społecznej:

- plan dotacji na realizację zadań własnych – 114 895,00 zł,

- plan wykonany – 114 895,00 zł.

- plan ze środków własnych – 404 496,00 zł,

- plan wykonany – 403 496,00 zł,

Plan zrealizowany został w 97,46 %.

Utrzymanie ośrodka pomocy społecznej:

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Rutkach struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

1. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
2. Starszy Specjalista pracy socjalnej- dwóch pracowników
3. Pracownik socjalny
5. Inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
6. Inspektor
8. Starszy asystent rodziny
9. Opiekun w ośrodku pomocy społecznej - zatrudnione są 2 osoby.

Na wydatki związane z działalnością ośrodka i realizację jego zadań statusowych zaplanowano wynagrodzenia dla pracowników, zakup druków, materiałów biurowych, środków czystości i higieny osobistej, licencji na oprogramowania, program Anti Virus, prowadzenie spraw BHP, odprowadzanie ścieków, opłata za wodę, opłata za energię, opłata za usługi telekomunikacyjne, przegląd kserokopiarek, szkolenia, delegacje, dostęp do Lex, naprawa płyty głównej w komputerze, usługi informatyczne, usługi pocztowe, wynagrodzenie 5 pracowników.

Rozdział 85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

- plan ze środków własnych – 158 335,00 zł,

- plan wykonany – 154 971,05 zł,

Plan zrealizowany został w 97,88 %.

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług przysługuje osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze przyznaje się na wniosek osoby zainteresowanej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, na podstawie decyzji administracyjnej określającej ich zakres, wymiar godzin pracy opiekunek i wysokość odpłatności. Wymiar i zakres usług Ośrodek Pomocy Społecznej ustala indywidualnie dla każdej osoby wymagającej pomocy. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz pomoc w podtrzymywaniu psychofizycznej kondycji osoby tego potrzebującej. Usługi opiekuńcze realizowane przez OPS w Rutkach wykonywane są przez zatrudnione opiekunki. W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. skorzystało 6 osób tj: 1874 świadczenia wydano 10 decyzji. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach zatrudnia 2 opiekunki które świadczą usługi na terenie gminy. Rada Gminy Rutki uchwałą nr 135/XXVI/13 z dnia 13 września 2013 r. określiła szczegółowe warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania. Ośrodek Pomocy Społecznej nie świadczy usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ze względu na brak zgłaszanych potrzeb. *Dochód uzyskany z wpłat w roku 2023 wyniósł 17 326,41 zł.*

Rozdział 85230 – Program wieloletni „Posiłek w szkole i domu”:

- plan dotacji na realizację zadań własnych – 64 000,00 zł,

- plan wykonany – 64 000,00 zł.
- Plan zrealizowano w 100 %
- plan ze środków własnych – 16 000,00 zł
- plan wykonany – 16 000,00 zł.
- Plan zrealizowano w 100 %.

Program wieloletni „Posiłek w szkole i domu”

Gmina Rutki realizuje pomoc w zakresie dożywiania dzieci na podstawie ustawy o pomocy społecznej, uchwały Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. oraz zgodnie z uchwałą Rady Gminy Rutki nr 281/XXXIX/23 z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz uchwałą Rady Gminy Rutki nr 263/XXXVII/23 z dnia 20 lutego 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu „ na lata 2019-2023 i Uchwałą nr 136/XXVI/13 Rady Gminy Rutki z dnia 13 września 2013r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z Pomocy Społecznej.

Dożywianie uczniów w szkołach prowadzono z uwzględnieniem gorącego posiłku w ramach pełnego obiadu. Na stołówkach szkolnych wszystkie dzieci jednakowo korzystają z posiłku, posiłki są dla wszystkich jakościowo i ilościowo. Posiłki wydawane są w tych samych stołówkach, w tym samym czasie, co uniemożliwia piętnowanie osób korzystających z pomocy dożywiania. Zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Wójtem Gminy Rutki - na realizację tego Programu w 2023 r. ustalono dotację celową z budżetu państwa w kwocie **64 000,00 zł**. Jednocześnie gmina zobowiązała się przeznaczyć na realizację Programu środki własne w wysokości **16 000,00 zł**, co stanowiło 20,00 % kosztów realizacji zadania.

Pomoc w formie pełnego obiadu lub gorącego posiłku udzielana była uczniom Szkoły Podstawowej w Rutkach, Szkoły Podstawowej Grądach Woniecko, Szkoły Podstawowej w Kołomyi

Ze wsparcia w formie posiłków skorzystało 72 dzieci uczących się natomiast ze świadczeń na zakup posiłków lub żywności skorzystało 32 rodzin.

W okresie wolnym od nauki Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wieloletni program „Posiłek w szkole i domu” w formie świadczeń pieniężnych – zasiłek celowy. W okresie wolnym od nauki przyznawane są świadczenia w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i domu”. W okresie objętym kontrolą 24 dzieci skorzystało z w/w pomocy, wydano 12 decyzji.

Rozdział 85295 – Pozostała działalność

1. Program „Korpus wsparcia Seniora”

- plan dotacji na realizację – 3430,00 zł,
- plan wykonany – 1 008,00 zł.
- Plan zrealizowano w 29,39 %.
- wkład własny
- plan realizację – 858,00 zł,
- plan wykonany – 252,00 zł.
- Plan zrealizowano w 29,37 %.

Gmina Rutki w 2023 r. przystąpiła do programu „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2023, który jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Gminą zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem lokalnej polityki społecznej w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek stan zdrowia. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie gminy Rutki w tym poprawy bezpieczeństwa i

możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. "opieki na odległość".

W dniu 20 lutego 2023 r. Uchwałą nr 265/XXXVII/2023 Rady Gminy Rutki został przyjęty program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. oraz Uchwałą nr 283/XXXIX/23 z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały do przyjęcia Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. Realizatorem programu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach.

W ramach realizacji programu Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach w roku 2023 zakupił od firmy „SiDLY” Sp. Z o.o Warszawa świadczenie kompleksowej usługi całodobowej (wykupienie abonamentu) dla 6 osób mieszkańców Gminy Rutki, które w 2022 r. zostały wyposażone w „opaski bezpieczeństwa”. W 2022 r. firma „SiDLY” Sp. Z o.o Warszawa została wyłoniona z zapytań ofertowych - przedmiotem zamówienia było: dostawa” opasek bezpieczeństwa”, urządzeń do świadczenia usługi opieki na odległość na rzecz osób starszych - mieszkańców Gminy Rutki powyżej 65 r.ż. oraz świadczenie usługi obsługi systemu polegającego na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu.

Projekt monitorowany był poprzez co miesięczne raporty sporządzane przez firmę „SiDLY”, oraz wizyty pracowników socjalnych u beneficjentów projektu.

Dzięki programowi „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2023 r. seniorzy Gminy Rutki mogli nosić na nadgarstku opaskę, byli objęci nowoczesnym technologicznym rozwiązaniem wspomagającym opiekę. Jest to idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych, a także są ich uzupełnieniem u osób, których stan zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Przez takie działania seniorzy Gminy Rutki poczuli się zaopiekowani.

Program przysłużył się do wzmocnienia wsparcia seniorów przez gminę umożliwiając seniorom stałą opiekę medyczną, niezależnie od miejsca, czasu i wykonywanych czynności.

2. Program „Opieka 75+”

- plan dotacji na realizację – 10 679.00 zł,

- plan wykonany – 9 502,68 zł.

Plan zrealizowano w 88,98 %

- plan realizację – 8 000,00 zł,

- plan wykonany – 6 335,12 zł.

Plan zrealizowano w 79,19 %.

Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, a decyzję o ich przyznaniu, zakresie i miejscu świadczenia podejmuje ośrodek pomocy społecznej. Na terenie gminy usługi opiekuńcze świadczone są ponad 20 lat, zatrudnione są dwie opiekunki (umowa o pracę).

Gmina Rutki w 2023 r. po raz drugi przystąpiła do programu „Opieka 75+” –edycja 2023 r, którego realizatorem był Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach.

W ramach w/w programu wsparcie uzyskało dwie osoby w wieku powyżej 75 lat w okresie od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. w wymiarze 559 godzin, do której została przydzielone dwie opiekunki. Program umożliwił zwiększenie dostępności świadczeń w formie usług opiekuńczych, które są realizowane w Gminie Rutki.

Program „Opieka 75+” –edycja 2023 r, umożliwił wsparcie w ciągłości realizacji usług opiekuńczych poprzez wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, dofinansowanie do usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i były kontynuacją z roku 2022. Program umożliwił wsparcie finansowe dla Gminy w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

3. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2023 r.

- plan dotacji na realizację – 98 073,00 zł,
- plan wykonany – 69 489,21 zł.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu:

1. dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573).

Z programu skorzystały trzy rodziny, których członkowie są osobami niepełnosprawnymi, w ramach tego zadania zatrudniono 2 osoby na umowę zlecenie.

4. Dodatek Węglowy

- plan dotacji na realizację – 15 300,00 zł,
 - plan wykonany – 15 300,00 zł.
- Plan zrealizowano w 100 %.

Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub pelletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. W zaproponowanym rozwiązaniu nie ma kryteriów dochodowych, a dodatek będzie przysługiwał również gospodarstwom, które już zakupiły węgiel. Warunkiem otrzymania dodatku będzie wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wypłata dla 5 wniosków złożonych w 2022 r. + koszt obsługi.

5. Dodatek ciepłowniczy: ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw

- plan dotacji na realizację – 2 040,00 zł,
 - plan wykonany – 2 040,00 zł.
- Plan zrealizowano w 100%.

Dodatek przysługuje w gospodarstwie domowym, które ogrzewane jest głównie przy pomocy kotłów lub pieców zasilanych pelletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo skroplonym gazem LPG (nie jest to gaz ziemny ani gaz z tzw. butli gazowej), albo olejem opałowym. Wypłata dwóch wniosków z 2022 r. na drewno kawałkowe + koszt obsługi.

6. Dodatek elektryczny

- plan dotacji na realizację – 13 260,00 zł
 - wykonanie – 13 260,00 zł
- Plan zrealizowano w 100%.

Dodatek elektryczny przysługuje kto ogrzewa swoje gospodarstwo domowe,

energii elektryczną.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, o dofinansowanie mogą wnioskować przedstawiciele gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna. Każdy potencjalny beneficjent musi uzyskać wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do CEEB.

Gospodarstwo domowe jest definiowane w myśl przepisach jako:

- osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą lub
- osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące.

Gospodarstwom domowym, które zużywają do 5 MWh rocznie, przysługuje 1000 zł.

- Wnioskodawcy, których gospodarstwa domowego zużywają powyżej 5 MWh rocznie, mogą otrzymać 1500 zł.

7. Pomoc i wsparcie dla obywateli z Ukrainy

Świadczenie pieniężne za zakwaterowanie obywateli z Ukrainy

- plan dotacji na realizację – 35 640,00 zł,
- plan wykonany – 35 640,00 zł.

Plan zrealizowano w 100%.

Świadczenie przysługuje podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Należy przyjąć, że świadczenie obejmuje dofinansowanie do zakwaterowania łącznie z wyżywieniem (nie są one rozdzielne). Na wniosku podmiot oświadcza, że: za osobę przyjętą do zakwaterowania na wskazany okres nie wypłacono już świadczenia; za okres, którego dotyczy wniosek, nie otrzymano dodatkowego wynagrodzenia, w tym za wynajem. Liczba rodzin objętych wsparciem 5, liczba objętych uchodźców wnioskami 5.

Pomoc socjalna mogła być udzielona obywatelom Ukrainy, którzy przebywają w Polsce legalnie, czyli którzy przybyli na terytorium Polski z terytorium Ukrainy w okresie od 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz deklarują zamiar pozostania w Polsce.

Aby otrzymać pomoc społeczną, należało złożyć oświadczenie o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej do Ośrodka Pomocy Społecznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom samotnym i rodzinom, jeśli dochód nie przekracza:

- dla osoby samotnie gospodarującej –776 zł,
- dla osoby w rodzinie –600 zł,

Rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla Obywateli z Ukrainy: Z pomocy skorzystało 5 rodziny

- plan dotacji na realizację (zasiłki okresowe) – 17 271,98,00 zł,
- plan wykonany – 17 271,98 zł.

Rozdział 85230 – Program wieloletni „Posilek w szkole i domu”: dla Obywateli z Ukrainy: Z pomocy skorzystało 5 rodziny.

- plan dotacji – 6 942,50 zł,
- plan wykonany – 6 942,50 zł.

Rodzina (DZ. 855)

ZADANIA ZLECONE

Rozdział 85502 – świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego:

- plan dotacji – 3 087 846,83 zł,

- plan wykonany – 3 076 013,46 zł.

Plan zrealizowany został w 99,60%.

plan wykonany ze środków własnych – 4710,32 zł.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

Głównym kryterium, które decyduje o przyznaniu zasiłku rodzinnego jest kryterium na osobę w rodzinie lub dochodu osoby uczącej się. Zasiłek rodzinny jest przyznawany gdy dochód ten nie przekracza:

- 674,00 zł,
- 764,00 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

W sytuacji gdy wyżej wskazany dochód zostanie przekroczony jest możliwość przyznania zasiłku z zastosowaniem „**złotówka za złotówkę**”. Polega on na tym, że jeśli dochód zostanie przekroczony zasiłek rodzinny jest przyznawany jednak w pomniejszeniu o taką kwotę, o jaką przekroczono wymagany dochód.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 lat, albo 21, gdy uczy się w szkole. Zasiłek rodzinny może przysługiwać do 24 roku życia jeżeli dziecko kontynuuje dalszą naukę w szkole lub w szkole wyższej i jest niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Jeżeli ukończenie 24 lat wypadnie w trakcie ostatniego roku studiów to zasiłek rodzinny przysługuje do końca tego roku akademickiego.

Wypłacono:

1. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami dla 142 rodzin,
2. Zasiłku pielęgnacyjnego dla 105 osoby,
3. Świadczenia pielęgnacyjnego dla 45 osoby,
4. Specjalnego zasiłku opiekuńczego dla 6 osób,
5. Zasiłku dla opiekuna dla 1 osoby,
6. Świadczenia rodzicielskiego dla 9 rodzin,
7. Jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka dla 25 rodzin,
8. Funduszu alimentacyjnego dla 8 rodzin.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- a) bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- b) dochody rodziny nieprzekraczające 900 zł (netto) miesięcznie,
- c) osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- d) świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- e) świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z FA ustala się na okres począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Prawo do świadczeń z FA mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych. Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika składa:

- Wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r.
- Kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.
- Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do organów ścigania.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy, z którym na bieżąco współpracuje pracownik OPS. W 2023 r. wpłaty od Komorników Sądowych z tytułu funduszu alimentacyjnego otrzymano dochody w wysokości 59 428,78 zł

Rozdział 85513 – składka na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne:

- plan dotacji – 83 800,00 zł,
- plan wykonany – 71 312,93 zł.

Plan zrealizowany został w 85,10 %.

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składkę zdrowotną za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna nie podlegając ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Podstawą do naliczenia składki jest kwota świadczenia.

Świadczenia rodzinne wypłacone dla obywateli Ukrainy to:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego – 4 rodziny, świadczenia opiekuńcze, takie jak:
- zasiłek pielęgnacyjny – 3 osoby,
- świadczenie pielęgnacyjne – 3 osoba,

- plan dotacji na realizację – 74 913,00 zł,
- plan wykonany – 74 913,00 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, na podstawie art. 26 uchodzącą ob. Ukrainy przysługują świadczenia, które przyznawane są na zasadach określonych w ustawach regulujących te

świadczenia, z tym, że nie trzeba mieć karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”.

Świadczenia lub dofinansowania przysługują także opiekunowi tymczasowemu dziecka. W takiej sytuacji wniosek o świadczenie składa właśnie opiekun tymczasowy. W takiej sytuacji - przy ustaleniu dochodu uwzględnia się tylko dochód dziecka.

Aby otrzymać ww. świadczenia:

– rodzic lub dziecko muszą być zarejestrowani przez komendanta placówki Straży Granicznej w rejestrze obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w tym kraju.

Jeśli wjazd na teren Polski nie został zarejestrowany w czasie przekraczania granicy, należy złożyć wniosek o nadanie numeru PESEL w ciągu 60 dni od dnia wjazdu do Polski;

– rodzic i dziecko muszą posiadać numer PESEL;

– rodzic musi złożyć wniosek o udzielenie świadczenia, zawierający numer PESEL oraz dane dotyczące dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy.

Rozdział 85503 – pozostała działalność – rządowy program dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”:

- plan dotacji – 1 896,00 zł,

- plan wykonany – 1 619,00 zł.

Plan zrealizowany został w 85,39 %.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny: przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do ukończenia 18 roku życia,
2. w wieku do ukończenia 25 roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do korzystania z programu uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej:

1. rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka,
2. małżonek rodzica,
3. dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Prawo do korzystania z Programu przysługuje niezależnie od dochodu rodziny. Karta jest przyznawana bezpłatnie. W 2023 r. wydano 90 Kart Karty Dużej Rodziny.

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny – asystent rodziny

- plan dotacji – 11 227,98 zł,

- plan wykonany – 11 227,98 zł.

Plan zrealizowany został w 100 %.

- plan ze środków własnych – 87 001,00 zł,

- plan wykonany – 75 194,59 zł.

Plan zrealizowany 87,98 %

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 11 w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy, dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia asystenta rodziny, wnioskuję do kierownika o przydzielenie asystenta. Po otrzymaniu wniosku Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przydziela asystenta rodziny, który wykonuje pracę na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienia ich samooceny, wzbudzenia wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2023 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 8 rodzin w tym 25 dzieci w tym 4 dzieci niepełnosprawne z terenu gminy Rutki.

Rozdział 85508 rodziny zastępcze

- plan – 8 892,00 zł
- plan wykonany – 8 291,15 zł.

Plan zrealizowany 93,24 %

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatności za pobyt dwójki dzieci z terenu Gminy Rutki w rodzinie zastępczej.

Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych

- plan – 11 806,00 zł
- plan wykonany – 11 806,00 zł.

Plan zrealizowany 100 %

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatności za pobyt dwójki dzieci z terenu Gminy Rutki w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej.

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów – Stypendia dla uczniów, zasiłek szkolny.

- plan dotacji – 76 393,00 zł,
- plan wykonany – 76 349,70 zł.

Plan zrealizowany został w 99,94 %.

- plan ze środków własnych – 8 488,00 zł,
- plan wykonany – 8 483,30 zł.

Plan zrealizowany 99,94 %

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Pomoc materialna przysługuje: uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia; wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki. Na rok szkolny 2022/2023 zostało przyznanie stypendium szkolnego dla 47 uczniów.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach od 2020 r. wydaje zaświadczenia w celu skorzystania z dofinansowania w ramach Programu „CZyste Powietrze”. Mieszkańcy Gminy Rutki, którzy zamierzają złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do dnia złożenia wniosku powinien uzyskać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego

na jednego członka gospodarstwa domowego. W roku 2023 wydano 63 zaświadczenia.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także zadanie w formie pracy socjalnej.

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczyła niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc finansową, a także bardzo często osób, które nie korzystały ze świadczeń finansowych z tut. ośrodka. Pracownik socjalny i aspirant rodziny często musieli być mediatorami w sporach rodzinnych. Obejmowali swoją działalnością rodziny, w których sytuacja finansowa była dobra, a nawet bardzo dobra, jednak konflikty rodzinne, przemoc psychiczna bądź fizyczna, nałogi itp. miały negatywny wpływ na dobro małoletnich dzieci lub innych członków rodziny.

Praca socjalna jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownik socjalny wpływa na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny i asystent rodziny często pełni funkcję „pogotowia ratunkowego” będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem. Niejednokrotnie pracownik socjalny i asystent rodziny musieli zaoferować pomoc w skompletowaniu dokumentów w celu: skierowania osób na komisję do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności, uzyskania: zasiłku pielęgnacyjnego, świadczeń rodzinnych, ustalenia prawa do emerytury lub renty.

Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników: Dwóch starszych specjalistów pracy socjalnej, pracownik socjalny z pracy socjalnej skorzystało 360 osób .

Praca socjalna świadczona jest w następującej formie:

- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał oraz żywność,
- pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków na ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc przy składaniu wniosku o dowód osobisty,
- objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży oraz zapewnienie pomocy finansowej na zakup żywności dla osób, które nie mają możliwości skorzystania z gorącego posiłku,
- wydawanie wniosków do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, współpraca z Bankiem Żywności,
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym, świadczonych przez opiekunki,
- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarciu do szpitala i zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego,
- działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- pomoc w uzyskaniu pomocy materialnej od organizacji pozarządowej,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych,
- pomoc w uzyskaniu schronienia zimą,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych z PCPR, PEFRON,
- pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielanie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- podjęcie działań w celu umieszczenia osoby wymagającej całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- sprawianie pogrzebu,

- pomoc w uzyskaniu porady psychologicznej i prawnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach współpracuje w ramach pracy socjalnej z różnymi instytucjami, które wspomagają działalność ośrodka tj.:

- Sądem Rejonowym w Zambrowie i Okręgowym w Łomży (kierowanie wniosków o wgląd w sytuację rodziny, wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, w sprawie podjęcia działań sprawowania opieki nad dziećmi),
- Prokuraturą Rejonową w Zambrowie (upowszechnianie informacji dotyczących udzielanych porad w ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym”, kierowanie wniosków o podejrzenie popełnienia przestępstwa polegającego na stosowaniu przemocy fizycznej i psychicznej),
- Komendą Powiatową Policji w Zambrowie (sprawdzania sytuacji rodzin w związku z niepokojącymi sygnałami, w szczególności z problemem przemocy, monitoring w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty i współpraca w ramach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego, organizacja debaty na temat bezpieczeństwa w gminie), współpraca z dzielnicowymi,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Zambrów (umawianie bezpłatnych wizyt u psychologa),
- Powiatowym Urzędem Pracy w Zambrów (upowszechnianie świadczeniobiorcom aktualnych ofert pracy oraz szkoleń dla osób bezrobotnych, motywowanie osób bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy).
- Zespołem Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zambrowie, Ze szkołami z terenu gminy, z wychowawcami oraz dyrektorami szkół w zakresie realizacji obowiązku szkolnego oraz realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, promocja zdrowego, trzeźwego i bezpiecznego sposobu spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- Gminną Biblioteką Publiczną oraz Domem Kultury (upowszechnianie informacji o możliwościach spędzania czasu wolnego w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży),
- Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łomży (pomoc w wypełnianiu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności),
- Współpracą z lekarzami rodzinnymi oraz pielęgniarkami środowiskowymi (zapewnienie pomocy medycznej),
- Szpitalami (współpraca przy przyznawaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, wymiana informacji na temat sytuacji rodzin pacjentów),
- Współpracą z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (kierowanie wniosków na komisję osób nadużywających alkohol, obsługa i prowadzenie dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz obsługa merytoryczna wydatków z funduszu alkoholowego),
- z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej – wnioski o przeprowadzenie wywiadów środowiskowych, cz. II na rzecz rodzin z Gminy Rutki,
- Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Zambrowie (umawiano badanie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych),
- Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Choroszczu i Łomży oraz Poradnią Uzależnień w Zambrowie, (w zakresie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych),
- Kuratorami sądowymi przy Sadzie Rejonowym w Zambrowie – (wymiana informacji niezbędnych do udzielania właściwej i adekwatnej do potrzeb pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, ich rodzinom oraz innym osobom i rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz pozostające pod kuratelą sądową),
- Parafią Rzymsko-Katolicką w Rutkach i Grądach Woniecko,

- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – (pomoc w wypełnianiu wniosków o rentę, występowanie z wnioskami o wydanie zaświadczeń potwierdzających wysokość świadczeń emerytalno-rentowych, informacje dot. zasiłków pogrzebowych),
- Domami Pomocy Społecznej (w zakresie zapewnienia całodobowej opieki mieszkańcom z naszej gminy,
- Zakładem Karnym w Czerwonym Borze oddział w Grądach Woniecko,
- Stowarzyszenie Otwarte Dłonie Rutki-Kossaki.

Ponadto mieszkańcy mają możliwość skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego świadczonych przez radców prawnych z Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT w dniach w każdy czwartek i piątek w godzinach od 9.00 do 13.00.

Program realizowany w okresie 2020/2021. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach jako Partner Lokalny zawarł umowę ze Stowarzyszeniem Bank Żywności Suwałki – Białystok nr 61/POPŻ/2021+ z dnia 04.05.2023 r. na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych do osób w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 pod program 2021+.

Osoby, które otrzymają skierowanie od pracownika socjalnego naszego Ośrodka, będą mogły skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, która cyklicznie będzie dystrybuowana w formie paczek żywnościowych. Do skorzystania ze wsparcia w postaci żywności i realizowanych działań towarzyszących uprawnione są osoby, które spełniają określone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej kryteria zakwalifikowania do statusu osoby najbardziej potrzebującej, tj.: osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy wynosi **1707,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 320,00 zł dla osoby w rodzinie**) na podstawie skierowania wystawionego przez właściwy terytorialnie Ośrodek Pomocy Społecznej, lub w przypadku osoby bezdomnej – oświadczenia podpisanego w organizacji. W roku 2023 r. 110 osób otrzymało paczki żywnościowe. Z programu także skorzystali obywatele Ukrainy przebywający na terenie Gminy Rutki.

Prace Społeczno Użyteczne - w 2023 r. wspólnie z Wójtem Gminy Rutki zorganizowano prace społecznie użyteczne jako wsparcie skierowane do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Z w/w wsparcia skorzystało 4 osoby bezrobotne.

Zadania określone w art. 54 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej - Wójt Gminy Rutki Zarządzeniem nr 7/2021 z dnia 26.04.2021 r. upoważnił Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Rutkach do załatwiania spraw i wydawania decyzji w jego imieniu dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach prowadził postępowania w sprawach dotyczących potwierdzenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. W okresie kontrolnym od 01.10.2022 r. do 30.09.2023r. wydano 13 decyzji potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Prawo do świadczeń zdrowotnych z art. 54 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o św. opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w 2023 r. przyznano decyzją pomoc dla 8 osób.

PODSUMOWANIE I POTRZEBY OŚRODKA

W niniejszym sprawozdaniu starałam się przedstawić zadania, jakie OPS realizował w roku 2023, jednak muszę dodać, że nie wszystkie nasze działania można przedstawić w liczbach.

Zakres działań pracowników OPS stosowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy jest bardzo rozległy. Wymaga wszechstronnej wiedzy, umiejętności, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich, a nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodziny, aktywizować i usamodzielniać. Nasza praca skupia się na tych celach. Nieustające nowelizacje ustawy o pomocy społecznej oraz ustaw i rozporządzeń wykonawczych, kładą coraz większy nacisk na prawidłowo prowadzoną pracę socjalną oraz powodują stałe rozszerzenie zadań realizowanych przez pomoc społeczną.

Zastanawiając się nad wielkością istniejących zasobów pomocy społecznej pod kątem faktycznych potrzeb i problemów społecznych, biorąc jednocześnie pod uwagę możliwości ekonomiczne Gminy należy stwierdzić, iż pozostają one na poziomie gwarantującym zaspokojenie podstawowych, a więc najważniejszych potrzeb życiowych klienta, a także części zadań określonych przez ustawodawcę jako fakultatywne. Jednocześnie wymiar występujących problemów społecznych.

Potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej to przede wszystkim brak zatrudnionego psychologa lub terapeuty w celu udzielania konsultacji i terapeutycznych, utworzenie placówki wsparcia dziennego tj. świetlicy dla dzieci i młodzieży, pozyskanie lokalu i utworzenie dziennego ośrodka wsparcia seniorów, osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych.

Sprawozdanie opracowano zgodnie z wymogiem art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), który mówi, że kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Realizacja planu finansowego w poszczególnych rozdziałach przebiegała prawidłowo. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone oraz z budżetu gminy na zadania własne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Sporządzono: dn. 2024.02.20

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej

w Rutkach

mgr Anna Trypuć